KOD UCZNIA …….

Wojewódzki Tematyczny Konkurs Historyczny

„Byliśmy tylko dziećmi.

Gehenna polskich dzieci w czasie II wojny światowej i po jej zakończeniu”

rok szkolny 2023/2024

ETAP WOJEWÓDZKI

Instrukcja dla ucznia

- ✓ Sprawdź, czy Twój arkusz liczy 6 stron i zawiera 15 zadań. Nieprawidłowości zgłoś Komisji Konkursowej.
- ✓ Odpowiedzi wpisuj długopisem koloru czarnego lub niebieskiego, nie używaj ołówka ani korektora.
- ✓ Pisz czytelnie, błędne odpowiedzi przekreśl.
- ✓ W zadaniach zamkniętych prawidłową odpowiedź zaznacz stawiając znak X na odpowiedniej literze. Jeżeli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz znakiem X inną odpowiedź.
- ✓ Wpisuj imiona i nazwiska postaci historycznych, w przypadku dat dziennych wpisuj dzień, miesiąc i rok.

Powodzenia!

Wypełnia Komisja Konkursowa po zakończeniu sprawdzania prac:

Imię i nazwisko ucznia	Łącznie punkty uzyskane (max….pkt)	Wynik procentowy	Tytuł (laureat, finalista)

Podpisy członków komisji sprawdzającej pracę:

1. (imię i nazwisko)……..……

2. (imię i nazwisko)……..……

3. (imię i nazwisko)……..……

ZADANIA 1 – 15.

Zadanie 1. **(4 – 0 p.) ……..**

Do podanych biogramów więźniów obozu dla dzieci polskich na ulicy Przemysłowej w Łodzi dopasuj imiona i nazwiska.

1. Poznanianka. W 1942 r. została aresztowana podczas łapanki w rodzinnym mieście. Trafiła do Polen - Jugendverwahrlager (PJVL), gdzie bardzo źle znosiła głód. Była bita przez obozowe wachmanki. Jest uznawana za pierwszą ofiarę śmiertelną obozu na Przemysłowej.

2. Dwunastoletni harcerz z Poznania. Uczestnik akcji sabotażowych Szarych Szeregów. Za działalność antyniemiecką trafił jesienią 1942 r. do poznańskiego aresztu, a następnie do Łodzi. Był jednym z pierwszych więźniów PJVL.

3. Dziewięciolatek oskarżony o podpalenie stodoły i przewieziony do obozu na Przemysłową w 1943 r. Wnuk lekarza i społecznika z Płońska. W obozie odwiedziła go mama, która początkowo nie rozpoznała synka. Chłopiec zmarł w obozie, a jego mogiła znajduje się na łódzkim cmentarzu przy ul. Kurczaki.

4. Córka słynnego poznańskiego lekarza, konspiratora Związku Odwetu. Mając pięć lat trafiła do obozu na Przemysłową wraz z siostrą i przebywała w nim przez kilka tygodni, aby ostatecznie po procedurze germanizacji trafić do niemieckiej rodziny ze zmienionym imieniem i nazwiskiem. Dopiero w roku 1947 została odnaleziona i wróciła do mamy.

A. Kazimierz Gabrysiak **B.** Urszula Kaczmarek **C.** Alodia Witaszek
D. Jerzy Rutkowski **E.** Maria Wiśniewska

1. …….. **2.** ……. **3.** ……... **4.** …….

Zadanie 2. **(2 – 0 p.) ……..**

Wyjaśnij określenie *volkslista*.

……..

……..

……..

Zadanie 3. **(5 – 0 p.) ……..**

Zapoznaj się z informacjami dotyczącymi ziem Rzeczpospolitej włączonych w granice ZSRS w okresie II wojny światowej. Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe (P) czy fałszywe (F). Zaznacz P lub F.

1. W wyniku agresji sowieckiej na Polskę 17 września 1939 roku wschodnie obszary Rzeczypospolitej znalazły się w granicach Związku Sowieckiego.	**P**	**F**
2. Do różnorodnych metod stosowanych przez Sowietów wobec Polaków po zajęciu wschodnich obszarów RP można zaliczyć: propagowanie wychowania laickiego i przymusową paszportyzację.	**P**	**F**
3. Decyzja o rozstrzelaniu Polaków osadzonych w specjalnych obozach w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie zapadła w marcu 1943 roku w Biurze Politycznym WKP(b).	**P**	**F**
4. Na dawnych ziemiach polskich włączonych w 1939 roku do ZSRS ograniczono liczbę szkół polskich, wprowadzono sowieckie programy nauczania, język rosyjski oraz historię ZSRS.	**P**	**F**
5. Do 22 czerwca 1941 roku obowiązywała linia graniczna pomiędzy III Rzeszą Niemiecką z ZSRS, ustanowiona w 1939 roku.	**P**	**F**

Zadanie 4. **(1 – 0 p.) ……..**
Zapoznaj się z tekstem źródłowym. Następnie napisz, jakiego wydarzenia dotyczy.

„W nocy o czwartej lub piątej nad ranem stukają do drzwi – trzech enkawudzistów z karabinami (…). Jeden z mamą siedział przy stole, reszta dalej szukała. Wszystko przewrócili, wyrzucili wszystkie rzeczy z szuflady i z szafy. Przestraszyliśmy się, bo nie wiedzieliśmy, co się dzieje. Po godzinie mówią do mnie i do brata, a przecież byliśmy jeszcze dziećmi – ja miałam szesnaście lat, a brat dwa lata mniej – «Zbierajcie się, wyjeżdżacie!» Mamie nie pozwalali ruszać się z miejsca. Nie wiedzieliśmy, co robić, co pakować, gdzie są jakie rzeczy, bo wszystko było przewrócone. Jakoś daliśmy radę. Co potrafiliśmy, to zabraliśmy, trochę pościeli i ubrań udało nam się spakować".

Z. Goworska, Z majątku Nowodwory na Ałtaj [w:] Sztuka przetrwania (…), Warszawa 2019, s. 266–270.

…….

Zadanie 5. **(4 – 0 p.) ……..**
Zaznacz lub wpisz poprawną odpowiedź.

„Kiedy nadszedł dzień, po przebudzeniu nie zobaczyliśmy mamy. (…) Przyszły po nas dwie Niemki w cywilnych ubraniach. (…) miały ze sobą przygotowane (…) tabliczki z naszymi imionami nazwiskami, które zawiesiły nam na szyje. Zaprowadzono nas do punktu zbornego, do mosińskiego kina. Ogarnął mnie przerażający widok, niektóre dzieci były jeszcze w wózkach, albo miały po 2 latka, (…) dzieci płakały. Po odsiedzeniu kilku godzin w kinie, przeprowadzono nas przed obecny budynek urzędu miejskiego (…). Było koło południa. Nadjechały dwie ciężarówki pod plandekami, wsadzono nas na samochody (…).
Transport zawieziono do Poznania na Dworzec Zachodni, gdzie zostaliśmy przeładowani do normalnego pociągu, do jednego wagonu. Tam wszystkich zamknięto, zgaszono światła, było ciemno. Pozostawiono nas bez opieki, bez picia i jedzenia. (…) Pociąg ruszył do stacji Łódź Kaliska".

Mieszkańcy Ziemi Mosińskiej w czasach wojny 1939-1945 cz. 1, s.54.

1. W którym roku nastąpiło aresztowanie dzieci opisane w relacji świadka?
A. 1940 **B.** 1941 **C.** 1943 **D.** 1944

2. Zaznacz odpowiedź, która prezentuje trasę przejazdu aresztowanego przez Niemców autora relacji – z rodzinnej miejscowości do miejsca izolacji.
A. Poznań – Mosina – Łódź
B. Mosina – Poznań – Łódź
C. Kalisz – Mosina – Poznań
D. Łódź – Mosina – Poznań

3. Tak zwana „sprawa mosińska" i aresztowanie przez Niemców kilkudziesięciu małych dzieci z Mosiny, które przewieziono do obozu na Przemysłowej, stało się inspiracją do ustanowienia w 2023 r. nowego święta państwowego.
Uzupełnij informacje:

3A. Pełna nazwa nowego święta państwowego:

……..

3B. Którego dnia obchodzone jest nowe święto? ……

Zadanie 6. **(2 – 0 p.) ……..**
Wymień dwa przykłady działań, które podejmowali w czasie Powstania Warszawskiego najmłodsi Powstańcy:

1. ……..

2. ……..

Zadanie 7. **(1 – 0 p.) ……..**

Ułóż chronologicznie podane wydarzenia.
Wpisz cyfry od 1 do 5 zaczynając od wydarzenia najwcześniejszego.

…… – kapitulacja Powstania Warszawskiego

…… – konferencja w Jałcie

…… – początek funkcjonowania obozu na Przemysłowej

…… – ogłoszenie Manifestu PKWN

…… – wykonanie wyroku śmierci na Witoldzie Pileckim

Zadanie 8. **(5 – 0 p.) ……..**

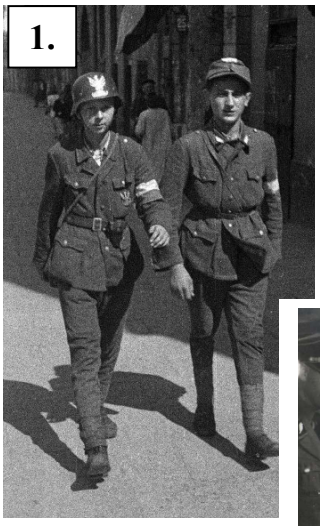
Zapoznaj się z informacjami o niemieckich obozach przesiedleńczych w Łodzi i w regionie łódzkim.
Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe (P) czy fałszywe (F). Zaznacz P lub F.

1. Niemcy planowali wysiedlenie do Generalnego Gubernatorstwa Polaków z ziem polskich wcielonych w czasie II wojny światowej do III Rzeszy Niemieckiej.	**P**	**F**
2. Łódzkim oddziałem niemieckiej Centrali Przesiedleńczej kierował Hermann Krumey.	**P**	**F**
3. W Konstantynowie Łódzkim oraz w Łodzi przy ul. Łąkowej 4 istniały niemieckie obozy przesiedleńcze.	**P**	**F**
4. Nadzór nad Generalnym Planem Wschodnim sprawował Camillo Ehrlich.	**P**	**F**
5. Wszystkie niemieckie obozy przesiedleńcze charakteryzowały się katastrofalnymi warunkami sanitarnymi.	**P**	**F**

Zadanie 9. **(1 – 0 p.) ……..**

Wpisz numery zdjęć, które NIE były wykonane w Warszawie
i NIE przedstawiają dzieci Powstania Warszawskiego. ……

1.

2.

3.

4.

5.

Fot. 1,2,3,4, https://muzeumdziecipolskich.pl/wystawy/wystawa-ii [dostęp: 11.04.2024]

Fot.5 Wikipedia (domena publiczna)

Zadanie 10. **(5 – 0 p.) ……..**

Zapoznaj się z informacjami o niemieckim obozie koncentracyjnym dla dzieci polskich w Łodzi. Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe (P) czy fałszywe (F). Zaznacz P lub F.

1. Od grudnia 1943 r. do sierpnia 1944 r. nadzór na dziewczęcą częścią PJVL, izbą chorych i ambulatorium sprawowała Isolde vel Sydonia Beyer (Bajer).	**P**	**F**
2. Obóz dla dzieci polskich w Łodzi był wzorowany na obozie dla młodych chłopców w Dachau.	**P**	**F**
3. Większość strażników PJVL była tzw. umsiedlerami, czyli przesiedleńcami niemieckiego pochodzenia z terenów m.in. dzisiejszej Ukrainy i Rosji.	**P**	**F**
4. W obozie na Przemysłowej nieposłusznych więźniów oznaczano czerwonym pasem malowanym farbą na odzieży.	**P**	**F**
5. Ustalono miejsca pochówku 200 więźniów z obozu na Przemysłowej na cmentarzu rzymskokatolickim św. Wojciecha przy ul. Kurczaki w Łodzi.	**P**	**F**

Zadanie 11. **(3 – 0 p.) ……..**

Zaznacz poprawne zakończenie zdań.

1. W 1942 r. z inicjatywy Józefa Stalina utworzono partię o nazwie

A. Polska Partia Socjalistyczna.
B. Polska Partia Robotnicza.
C. Komunistyczna Partia Polski.
D. Stronnictwo Demokratyczne.

2. Wydarzenie, które chronologicznie było pierwsze, to

A. wybory do Sejmu Ustawodawczego.
B. referendum ludowe.
C. powstanie PKWN.
D. powstanie PZPR.

3. W okresie stalinowski w Polsce I sekretarzem KC PZPR był

A. Bolesław Bierut.
B. Władysław Gomułka.
C. Edward Gierek.
D. Wojciech Jaruzelski.

Zadanie 12. **(4 – 0 p.) ……..**

Opisz warunki życia polskich dzieci na zesłaniu w ZSRS. W swojej wypowiedzi uwzględnij kwestie bytowe (mieszkanie i wyżywienie) oraz zajęcia (edukacja i praca).

……..
……..
……..
……..
……..
……..
……..
……..
……..
……..
……..
……..

Zadanie 13.
Uzupełnij tekst dotyczący Powstania Warszawskiego. (7 – 0 p.) ……..

W 2024 roku mija …….. (*która? wpisz liczbę*) (1) rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego, które trwało ……. (*ile? wpisz liczbę*) (2) dni. Powstanie było elementem planu AK o kryptonimie ……..……. (3). Dowódcą sił powstańczych mianowano komendanta Okręgu Warszawskiego AK pułkownika ……..……...…… (*wpisz imię, nazwisko i pseudonim*) (4). Szacujemy, że w walkach powstańczych wzięło udział ok. ……. (5) tysięcy dzieci. 2 października w Ożarowie pod Warszawą podpisano akt ……...…. (6), który zapewnił powstańcom prawa ……..…. (7).

Zadanie 14. (3 – 0 p.) ……..
Przeczytaj informacje o „Żołnierzach Wyklętych". Wpisz imię i nazwisko ich synów.

	Krótki biogram „Żołnierza Wyklętego"	Imię i nazwisko syna
1.	Określany ostatnim Żołnierzem Wyklętym, wachmistrz Wojska Polskiego, związany ze strukturami Związku Walki Zbrojnej i Armii Krajowej, zginął w potyczce zbrojnej z grupą operacyjną Zmotoryzowanych Odwodów Milicji Obywatelskiej i Służby Bezpieczeństwa w październiku 1963 roku.	
2.	Kapitan, pseudonim „Zuch", żył w latach 1918-1946, podoficer piechoty we wrześniu 1939 r., oficer Narodowych Sił Zbrojnych, odznaczony Krzyżem Walecznych, zamordowany wraz z żoną z polecenia Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego.	
3.	Walczył we wrześniu 1939 roku, współtworzył konspiracyjną Tajną Armię Polską, zgłosił się do misji przedostania się do obozu koncentracyjnego KL Auschwitz, brał udział w Powstaniu Warszawskim, skazany na śmierć i zamordowany przez komunistów w 1948 r.	

Zadanie 15. (3 – 0 p.) ……..
Opisz procedurę przyjęcia dziecka polskiego do obozu na Przemysłowej w okupowanej Łodzi.

……..
……..
……..
……..
……..
……..
……..
……..
……..
……..
……..
……..